

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 51122-10-19 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

לפני כבוד השופטת עמיתה שרה דותן

מעוררים

ירון אוציקובסקי

ע"י ב"כ עו"ד תום שנפ ועמית זילברג

נגד

משיבים

אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

ע"י ב"כ עו"ד ענת קרנר

פסק דין

1
2 ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ד' הורוביץ) בתא"מ-28890-
3 02-19 מיום 4.8.2019, לפיו נדחתה תביעתו של המערער בגין הפרה נטענת של הוראות סעיף 30א'
4 לחוק התקשורת (בזק ושידורים) תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק התקשורת").
5

הרקע העובדתי

6
7 התביעה מושא הערעור הוגשה בשל משלוח 35 הודעות בדואר אלקטרוני בין התאריכים 6.8.18 ועד
8 3.10.18.
9 אין חולק כי בחודש נובמבר 2017, בעת הגשת הבקשה מצד המערער להצטרף למועדון הלקוחות של
10 המשיבה, וכן בקשתו לכרטיס האשראי Diners Club (להלן: "כרטיס האשראי"), חתם המערער
11 על טופס בקשה שבו נכתב בין היתר:
12 "אני מבקש/ת ומסכים/מה לקבל מחברת האשראי ו/או מאל על ו/או מהמועדונים הנ"ל,
13 דיוורים ישירים, לרבות דברי פרסומות ומידע אודות מבצעים, הטבות, הודעות, אירועים.
14 הודעות SMS/מיילים ייעודים בקשר עם מתנת ההצטרפות, הטבות, הצעות שונות ומידע
15 שיווקי נוסף, בקשר עם כרטיס המועדון ומועדון הנוסע המתמיד [...] ומסכים/מה לקבל
16 מידע פרסומי אשר ישוגר אלי באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג אוטומטי, הודעה
17 מוקלטת, הודעה אלקטרונית (לרבות דואר אלקטרוני) [...]"
18 (ההדגשות שלי ש.ד.)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 51122-10-19 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

הנה כי כן, במשך מספר חודשים לאחר חתימתו של המערער על הבקשה הוא קיבל מעת לעת דואר פרסומי לתיבת הדואר האלקטרוני. עם ההודעות שנשלחו צורף קישור להסרת הנמען מרשימת התפוצה של המשיבה, בזו הלשון:

"לתשומת לב, הודעת דואר אלקטרוני זו נשלחה מכתובת למשלוח הודעות בלבד **שאין באפשרותה לקבל הודעות נכנסות**. נא **לא לענות להודעה**. זוהי פנייה בדיוור ישיר על בסיס מאגר מידע רשום מספר 700062761, המבוצעת בעקבות רישומך לרשימת התפוצה. **על מנת להסיר את עצמך מרשימת התפוצה לחץ כאן** אל על נתיבי אויר לישראל [...]".

(ההדגשות שלי ש.ד.)

דהיינו, במידה והמערער היה מעוניין להסיר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו מרשימת התפוצה, הרי שהוא נדרש ללחוץ על המקום המיועד לכך ולא להשיב לכתובת ממנה נשלחה ההודעה. אף על פי כן, ביום 6.8.18, בחר המערער להשיב לתיבת הדואר האלקטרוני תוך שהוא מבקש להפסיק את משלוח ההודעות ולהסירו מרשימת התפוצה. כעולה מסעיף 9 לכתב התביעה, מסתמך המערער בדבריו על הוראות סעיף 30א(ד) לחוק התקשורת הקובע:

"הסכים הנמען לקבל דברי פרסומת לפי הוראות סעיף קטן (ב) או לא הודיע על סירובו לקבלם לפי הוראות סעיף קטן (ג), **רשאי הוא, בכל עת, להודיע למפרסם על סירובו לקבל דברי פרסומת**, דרך כלל או מסוג מסוים, **ולחזור בו מהסכמתו, ככל שניתנה (בסעיף זה – הודעת סירוב)**; הודעת הסירוב לא תהיה כרוכה בתשלום, למעט עלות משלוח ההודעה; **הודעת הסירוב תינתן בכתב או בדרך שבה שוגר דבר הפרסומת, לפי בחירת הנמען**."

(ההדגשות שלי ש.ד.)

משהמשיכו להגיע הודעות פרסומת נוספות לתיבת הדואר האלקטרוני פנה ב"כ המערער, ביום 23.9.18, למשיבה במכתב התראה. במכתבו, ביקש להפסיק את שליחתן של הודעות הפרסומת, להסיר את פרטי המערער מרשימת התפוצה וכן לפצות אותו בגין 27 הודעות שנשלחו מיום משלוח ההודעה הראשונה ועד למועד קבלת מכתב ההתראה. מכתב זה התקבל אצל המשיבה ביום 3.10.18, ועל אף זאת נשלחו למערער 8 הודעות פרסומת נוספות. ביום 17.10.18, הסירה המשיבה את תיבת הדואר האלקטרוני של המערער מרשימת התפוצה.

פסק דינו של בית המשפט השלום

בית משפט קמא דחה את התביעה לאחר שקבע כי נמצא טעם לפגם, וזאת בלשון המעטה, בהתעקשותו של התובע להשיב לכתובת הדואר האלקטרוני על אף שהובהר לו כי לא ניתן לעשות כן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 51122-10-19 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

לעניין טענתו המאוחרת של המערער אשר למיקומה בתחתית ההודעה של האזהרה ואפשרות
ההסרה, דחה בית המשפט טענה זו בהנמקה שאין המערער מלין כי לא ראה את האזהרה ואת לחץ
ההסרה לנוכח מיקומם.

יתרה מכך, בית משפט קמא ראה במערער כמי שנהג בחוסר תום לב לאור העובדה כי הוא קיבל
הודעה בעברית ובאנגלית לאחר שהשיב לדואר האלקטרוני בפעם הראשונה:

"תיבת דואר זו אינה מקבלת דיוורים נכנסים – This mail box does not receive
incoming".

בהתייחס לחוק התקשורת, נקבע כי האפשרות למשלוח הודעת הסרה על ידי לחיצה על קישור
שנשלח בגוף ההודעה מקיימת אחר הוראות החוק כעולה מקביעת בית המשפט העליון ברע"א
2983/17 אברהם מנחם קליין נ' ידיעות אינטרנט בע"מ (ניתן ביום 27.6.17), ומכאן שהמשיבה נתנה
לתובע אפשרות להסיר את עצמו מרשימת התפוצה.

לעניין החשש שמא לחיצה על קישור "ההסרה", שהופיע במסגרת הפרסומות, יכול להוות סכנה
למחשב ותיבת הדואר האלקטרוני של המערער, נקבע כי בית המשפט נדרש בעבר לסוגיה וקבע שאין
מקום לחשש, משום שמדובר במקור ידוע שהנמען בעצמו התקשר עמו וביקש שתשלחנה לו הודעות
פרסומת.

אשר לטענה לפיה גם אם היה המערער לוחץ על קישור "ההסרה" אין להסיק מכך שאכן בקשתו
הייתה מתקבלת, קבע בית המשפט כי מדובר בטיעון תאורטי לנוכח העובדה שהעותר לא ניסה
לעשות זאת מלכתחילה.

בהתייחס לקביעת "פרק זמן הסביר" עד שהמשיבה הסירה את המערער מרשימת התפוצה, קבע
בית המשפט קמא כי פרק זמן של שבועיים הוא בגדר זמן סביר, מכיוון שקיים צורך בהתערבות של
גורם אנושי והתובע הוא זה שבחר להכביד ולסרב את ההליך.

משנדחתה התביעה חויב המערער לשלם למשיבה הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בסך 5,000
ש"ח, סכום אשר נושא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.

טענות הצדדים בערעור

בעיקרי הטיעון חזר המערער על טיעוניו וזאת לאור השקפתו כי פסיקת בית משפט קמא אינה
מתיישבת עם הוראות החוק והפסיקה.

המערער סבור כי בית המשפט טעה שעה שייחס לו חוסר תום לב וזאת משום שפעל בהתאם
להוראות סעיף 30א(ד)(1) לחוק התקשורת, המאפשרות לו על פי בחירתו לשלוח הודעת סירוב בכתב
או בדרך שבה שוגר דבר הפרסומת.

המערער סבור כי העובדה שבחר לשלוח מכתב התראה למשיבה כדי שזו תסיר אותו מרשימת
התפוצה וגם ביקש להסיר את כתובתו בדרך בה שוגרו הפרסומות, מראות כי לא הכביד וסרב את
ההליך, אלא להיפך.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-10-51122 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

לעניין "פרק הזמן הסביר" גורס המערער כי פרק זמן של שבועיים, ממועד קבלת מכתב ההתראה
על ידי המשיבה ועד להסרתו מרשימת התפוצה הוא בגדר זמן בלתי סביר.
עוד נטען על ידי המערער כי מתן האפשרות ללחוץ על קישור "ההסרה" במסגרת ההודעות השונות,
לא עומדת בהוראות חוק התקשורת ואף עלולה להציב את המערער בפני סכנות הטמונות בלחיצה
על קישור זה.

המשיבה מאמצת את פסק דינו של בית משפט קמא.
המשיבה סבורה כי תכלית הערעור היא רצונו של המערער לזכות בכספים שלא כדין.
לעניין ההסרה מרשימת התפוצה, הדגישה המשיבה שלרשות כל לקוח המבקש לעשות זאת עומדות
מספר אפשרויות וביניהן קישור "ההסרה" הנמצא בגוף ההודעה. כמו כן, מדגישה המשיבה עם תום
הליך ההסרה מועברים הפרטים של המבקש לרשימה נפרדת – "BLACK LIST".
המשיבה מציינת בדבריה כי בכל ההודעות שנשלחו למערער לאחר שהשיב לתיבת הדואר
האלקטרוני נכתב, שלתיבה זו אין יכולת לקבל הודעות נכנסות.

דין והכרעה

החלטתו של המערער להשיב לתיבת הדואר האלקטרוני ממנה נשלחו ההודעות, על אף שהתבקש
שלא לעשות כן והיה מודע לכך שמדובר בניסיון סרק מלמדת, כפי שקבע כב' השופט הורוביץ, כי
התנהגותו לוקה בחוסר תום לב.

ברע"א 6215/20 אוריאל רז המאושר נגד בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (ניתן ביום
21.10.20), קיבל כב' השופט מזוז את קביעתה של כב' השופטת כהן ברת"ק 51774-07-20 (מיום
30.7.2020), כי אדם בעל היכרות עם תחום הספאם המחליט להשיב להודעה הנושאת את הכותרת
"DO NOT REPLY" בבקשה להסירו מרשימת התפוצה, חלף שימוש במנגנון ההסרה שהותווה
על ידי שולחת ההודעה מתנהל בצורה בלתי תקינה. בענייננו, בהודעות הפרסומת שהתקבלו
מהמשיבה נכתב כי אין להשיב לתיבת הדואר האלקטרוני ממנה נשלחה הודעה, והמשיבה יצרה
חלופה עם הוספת קישור "ההסרה" להודעות הפרסומת ואף על פי כן בחר המערער לפעול בניגוד
למוצע.

ברע"א 3545/14 רז נגד לוגיטק תקשורת בע"מ ואח' (ניתן ביום 27.7.14), קבע כב' השופט
רובינשטיין, כי האפשרות להודיע על סירוב לקבלת דברי דואר על ידי לחיצת מקש "הסר" היא בגדר
אפשרות לגיטימית. אציין, כי בעניין רז כמו בענייננו, ההודעות מושא הערעור נשלחו לאחר קבלת
הסכמה מראש בעת החתימה על מסמכי ההצטרפות למועדון הלקוחות של המשיבה וחברת כרטיס
האשראי.

אשר לטענת המערער בדבר הסיכון שממנו חשש במקרה שהיה לוחץ על קישור "ההסרה", ברע"א
1954/14 חזני נגד הנגבי (ניתן ביום 4.8.14) קבע כב' השופט פוגלמן כי:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 51122-10-19 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

1 "הנמען אינו יודע אם ההודעה שנשלחה לו היא ממקור אמין ובטוח, ואם יסיר את עצמו
2 הוא עלול לחשוף את עצמו לסיכון של הידבקות בוורוס ולנזק נוסף".
3 שונה המצב בענייננו ודומה לזה שבע"א 17136-03-17 נפתלי גרוס נגד דיינרס קלוב ישראל בע"מ
4 (ניתן ביום 2.10.18), המשיבה היא ספקית שעמה קיים המערער קשר עסקי ולא הייתה לו כל
5 התנגדות לקבל ממנה לאורך תקופה הודעות דואר אלקטרוני. התרשמתי כי לא שיקול "הידבקות
6 בוורוס" או פריצת האקרים לחשבונו עמדו לנגד עיניו של המערער, אלא הרצון לייצר עילת תביעה
7 וזאת למרות שידע כי "השב" לכתובת ממנה התקבלו ההודעות לא יובילו לתוצאה הרצויה.
8 בהתייחס לפרק הזמן הסביר עד למתן מענה למכתב ההתראה בדואר והסרתו של המערער מרשימת
9 התפוצה של המשיבה, מסקנתו של כב' השופט קמא מקובלת עלי במלואה. ברת"ק 43995-11-16
10 צוויק נ' לאומי קארד בע"מ (ניתן ביום 20.11.16) קבעה כב' השופטת כהן :
11 "בנסיבות שבהן הוא (המערער – ש.ד.) בחר במכוון להכביד על עצמו ללא הסבר מניח את
12 הדעת, בית משפט מצא לנכון לקבל את העובדה שטיפול בבקשה המועלית במכתב הנשלח
13 לתאגיד גדול עשוי להימשך מעט זמן... הנתבעת לא התעלמה ממכתבו ואף מסרה את
14 הטיפול לגורם מהמחלקה המשפטית שלה. אין מקום לפסוק פיצויים לדוגמה על מנת
15 להרתיע את הנתבעת לפעול על פי החוק, שכן נקבע עובדתית כי היא פועלת ככלל לפי החוק
16 ולו היה לוחץ התובע על הלינק – הקישור בפשטות, אזי היה מוסר מרשימת התפוצה
17 בקלות יתרה ובמהירות".
18 (ההדגשות שלי ש.ד.)
19 דהיינו, לנוכח העובדה כי המערער בחר שלא להסיר עצמו בדרך הקלה כפי שהוצעה על ידי המשיבה,
20 וכן משום שהמשיבה היא תאגיד גדול המטפל בפניות רבות, יש להניח כי פנייה שלא בדרך
21 המבוקשת עלולה להמשך זמן לנוכח הצורך בהתערבותו של גורם אנושי. על כן, פרק זמן של
22 שבועיים עומד במבחן הסבירות.
23
24 לאור האמור לעיל, החלטתי לדחות את הערעור.
25 המערער ישלם שכ"ט עו"ד 10,000 ₪ (כולל מע"מ).
26 ההוצאות שנפסקו ישולמו מתוך העירבון שהופקד על ידי המערער יועבר למשיבות באמצעות בא
27 כוח המשיבה, והיתרה (אם ישנה) תוחזר למערער באמצעות בא כוחו.
28 המזכירות תשלח עותק פסק הדין לצדדים.
29
30 ניתן היום, ז' כסלו תשפ"א, 23 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 51122-10-19 אוציקובסקי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בעמ

שרה דותן, שופטת עמיתה

- 1
- 2
- 3
- 4

